

Vlaky

Zvonku musím vyzerieť ako blázon, zúfalec. Prihrbené telo podopreté barlami zarámované v okne pohýnajúceho sa vlaku. Hlava obtočená obvazom. Kým si sadám, hlavnou hrdinkou obrazu je káva v plastovom poháriku, ďalej na rukách, topánkach a rukáve.

A na dlážke. Už sedím.

Ústa oproti sa vykrivujú do úsmevu. Zvyšok tváre nevidím, chlap skláňa hlavu, až kým ju celú nezakrýva šiltovka: na nej sa škerí malý zelený krokodíl, dva ďalšie na teniskách a kraťasoch. Meno zvieratka má majiteľ pre istotu napísané aj cez hrud'

Chlípem. Krokodíl si skladá šiltovku, prekladá nohu cez nohu, členok na koleno, a šiltovku si vešia na chodidlo. Otvára tlamu. Bojím sa, že na mňa vyskočí, presne tak ako krokodíly v dokumentárnych filmoch: najprv nič, predátor čaká, nehybne zíva na korist' a potom útok; ale nie, tento zíva, odľahne mi. Podopiera si hlavu a pohľadom dookola prechádza po nástupišti. Čaká, tipujem.

Vyťahujem si knihu a usilujem sa o pohodlie, nohu si vykladám na radiátor pod oknom a vzápätí ju skladám, pod sadrou sa potím ako blázon, hrôza.

Prišla.

Krokodíl vyskakuje a tesne pred tvárou ženy otvára tlamu. Na pozdrav. Namiesto cvaknutia čeľustí mľaskanie. Žena prechádza dlaňou po nápise na tričku a krokodíl pokračuje v pozdrave. Na okamih mám pocit, že každé mľasknutie sa musí odraziť od stien kupé ešte trikrát.

Je to modelka. Ak by sa niekto (na mysli mám krokodíla) pokúsil o pozdrav na líce, mihalnicami by mu poškríabala čelo alebo vyškľbla obočie. Krokodíl na líca nezdraví. Líca nevedia mľaskať.

Poznám ju. Kým sa dozdraví a usadí, som si istí. Nevideli sme sa niekoľko rokov. Modelka (vtedy Simonka) so mnou chodila do škôlky.

Postele sme mali akýmsi nedopatrením hneď vedľa seba, chlapec a dievča, spali sme presne tam, kde sa stretávali chlapčenské a dievčenské rady, nedopatrením. Ak nerátam chvíľkové zlyhania, myslím, že v škôlke sme nespali nikdy.

"Aha," nadvihla paplón tak, aby si to učiteľka nevšimla.

Čakal som, že vymyslela nejakú hru, zahráme sa ju, kým ostatní spia; namiesto toho sa mi z pohľadu pod paplónom zakrútila hlava: pyžamové gate mala stiahnuté až po kolená a ukazovák sa dotýkala svojho telíčka presne na mieste, kde som mal oči, hneď ako paplón nadvihla.

"Toto je cilinka. Na cikanie," vysvetlila.

Z cilinky sa mi celkom rozpálili líca. Možno som očervenel. Možno zbledol.

"Teraz ty. Ukáž! Kde cikáš."

Stápol som.

"No tak. Ukáž cikáčik."

"Pipíček," opravil som ju a pomaly nadvihol perinu. Naozaj pomaly.

Odvtedy sa mi pri Simonke líca nerozpálili.

Krokodíl sa začína venovať mobilu a Simonka, teraz modelka, sa pozerá na mňa. Pamätá si ma. Vykrivuje pery na pozdrav. Potom sa pýtam na čosi banálne a zbytočné, aby sme sa mali spolu o čom rozprávať, ale nevydrží nám to dlho.

MLčíme. Modelka ma skúma kúsok po kúsku, cez mihalnice to musí dať zabrať, a ja si pripravujem vysvetlenia, čo sa mi stalo, kde to bolo, prečo mám čelo obtočené obvazom, prípadne ako dlho to budem nosiť, či to bolí a podobne, ale modelka sa nepýta na nič, po chvíli ju začínam nudiť a zatvára oči, opiera sa o krokodíla a odfukuje. Spí. Predstiera, povedal by som.

Krokodíl a modelka sú výnimka. Všetci ostatní si dávajú na ľutovaní záležať oveľa viac. Ako Iva. V práci. Keď som sa viezol taxíkom z nemocnice, vedel som, že najbližšie týždne sa v škole neukážem a do práce pôjdem len preto, aby mi povedali, nech zostanem doma a odpočívam.

Nepovedali. Namiesto toho sa ma ujala Iva. Začala mi variť kávu a otvárať keksíky. Niekedy vkladá do úst. Keď som jej povedal, že so zlomenou nohou a rozseknutým čelom sa dokážem najesť aj sám, na niekoľko minút sa urazila. A odznova. Prehrabáva sa mi vo vlasoch. Keď sa stretneme, nikdy sa mi nepozrie do očí, kým na mne nenájde aspoň zopár špiniek. Neviditeľných.

Iva je Office Assistent. Office Assistent znamená sekretárka, ale namiesto office asistovania mi Iva zavádza. Šéfovi o tom nepoviem nikdy. Som Creative Manager, nemôžem. Creative Manager znamená sekretárka. Okrem toho vraj šéf Ivu miluje. Pošepol mi to Julio. Julio je Chief Office Manager. Vie o všetkom. Chief Office Manager znamená sekretárka.

Na čiastočný úväzok som nastúpil od začiatku mesiaca. Bol to môj jubilejný pracovný pohovor. Čiastočne som si veril.

"Áno, skúsenosti s marketingom už mám."

"Iste, zvládnem to. Výzvy milujem."

"Angličtina advanced, nemčina stredne pokročilý a v taliančine mám už základy."

"Microsoft Word, Excel aj Outlook. Mám vodičský preukaz skupiny B."

"Dobré vlastnosti, ťažká otázka, milujem prácu v tíme, som cieľavedomý a spoľahlivý. Mám rád zodpovednosť."

"Zlé vlastnosti, neviem, je toho veľa, asi puntičkárstvo. Prílišná oddanosť práci. Prílišná zásadovosť."

Pri ďalšom pohovore by sa mi konce veršov možno začali rýmovať.

Mám dvojníka. Je creative manager. Učím ho. Usmieva sa na klientov a prikyvuje so zaujatím. Raz za čas príde s vlastným nápadom. Od office asistovania si drží dôkladný odstup. Prekvapuje ma. Práca ma nebaví, ale on ju zvláda. Má rád zodpovednosť. Výzvy miluje. Prílišná zásadovosť.

Môj dvojník sedí vo vlaku a cestuje na školenie. Zajtra budem mať vďaka tomu voľno, ale on ním dnes zabije celý deň. Dve hodiny tam, tri a pol hodiny školenia, dve hodiny naspäť. *Product placement a reklamný text*. Krokodíl s modelkou určite cestujú inam.

Firma mi zaplatila lístok do EC vlaku. Potešil som sa. Týmto smerom som ešte necestoval. Bol som rád, že v medzinárodnom vlaku nestretnem nijakých známych, na dve hodiny sa stratím v medzipriestore, prestanem existovať, snáď stratím aj signál, oddýchnem si, zaseknem sa medzi dvoma svetmi a to zaseknutie si vychutnám. Do toho modelka.

Znervózňuje ma.

Upokojenie prichádza na štyroch kolieskach. Obrovská mužožena za vozíkom do kupé ručí názvy niekoľkých pív a sladených nápojov. Odpor nie je možný. Dokonalý obchodný plán.

Kupujem si plechovku piva za cenu menšieho súdka, krokodíl si pýta to isté a s očami nalepenými na mojom pive sa pripravuje na predstavenie.

Dávam si záležať. Tichučké zasyčanie. Ani kvapka. Dokonalosť.

Krokodíl otvára svoju. Plechovka mu syčí v ruke a vystrekuje pivo na celé kupé, krokodíl vstáva, s gejírom sa obracia striedavo k modelke a k oknu, hovorí, že ten chumaj (použil oveľa horšie slovo) s tým pivom musel hrať futbal, že najradšej by mu ho teraz tresol (znovu) o hlavu, nech si ho vychutná, dočerta (opäť).

Dokonalosť.

Po pive sa opieram o okno a zatváram oči. Len krátky oddych, na chvíľu. Nezaspím.

Zaspal som. Budím sa.

"Kontrola cestovných dokladov," nakláňa sa ku mne hlava s priesvitnou pokožkou a poslednými vláskami zafarbenými na uhľovočierno.

Na okamih sa preľaknem.

"Your ticket, please," dodáva hlava pre efekt.

Podávam sprievodcovi lístok (chvíľu sa zdá, že ho neudrží), kontroluje ho, podáva naspäť a chatrnou chôdzou sa tacká ďalej. Nechápem, ako ma dokázal zobudiť.

"Náš rýchlik mešká asi desať minút. Z technických dôvodov," lúči sa.

Nerozumiem mu. Rýchlik. Écečko a rýchlik sú dve rozdielne veci. Je sprievodca, nosí uniformu a nepozná rozdiel.

Desať minút si, našťastie, môžem dovoliť.

Kým som spal, zaplnili sa aj zvyšné sedadlá. Vedľa mňa sa usadil starý pán s koženou taškou podopretou nohami v kockovaných papučiach na zips. Mobil vo vrecku na košeli. Baretka. Prototyp.

Za ním vyčnievajú zvráskavené ruky s časopisom a na sedadle vedľa modelky sa objavila mníška. V plnej výbave. Čierna a biela, habit, tenisky. Rozmýšľam, aké to je. Byť mníška. V habite. V kupé s kúrením. Ak by som mal viac životov, vyskúšal by som toho veľa. Zvedavý by som bol na život mníšky, sprievodcu, modelky aj krokodíla. Zo všetkého najradšej by som ale ďalšie životy prežil ako básnik, dirigent, maratónsky bežec, pivný štangast, vinohradník, maliar, vojnový novinár, predseda vlády, herec.

Premýšľam ďalej. Takmer spím.

Dedko vyťahuje z tašky banán a podáva si ho z ruky do ruky. Drží ho ako dáždnik. Bezradne banán ohmatáva prstami raz jednej, potom druhej ruky. Váha.

Už nezaspím.

Myslím na svojho dedka. Keď som s ním bol naposledy, doma mu išlo o krk. Za lakeť ma dotiahol do špajze a ukázal na dlážku.

"To je ananás," utvrdil sám seba v tom, čo vidí.

"Ananás," upokojil som ho.

"Otvoríš to?"

"Ošúpem."

Chirurgický zákrok som predvádzal na stole v kuchyni, pripadal som si ako Jesenius, prvá verejná pitva, dedko ma sledoval a nedýchal; keď bolo po všetkom, vysvitlo, že išlo o akciu, ananás kúpil v letákovvej zľave a dotiahol domov, rozčúľil babku a hádali sa, až kým nesľúbil, že ho otvorí pred vnúčatami.

Istý čas predtým podobne prišli k liči.

Kým zastaneme, dedko na banáne opatrne natrhne šupku.

Stojíme na maličkej stanici natlačenej ľuďmi. Nepoznám ju. Po tabuľu s názvom stanice nedovidím. Prší. Nechápem, prečo tu náš vlak stojí. Cez okno sa mračím na nastupujúcich ľudí. Mám chuť vystúpiť. Kontrolujem čas: o štyridsať minút budem v cieľi.

Ulička sa naplňa ľuďmi zmierenými so státím.

Otváram okno, prší dnu, zatváram. Vydržím.

Do kupé sa pretláča postava v saku. Rozhliada sa. Potom vykrikuje číslo sedadla, na ktorom sedí krokodíl, ukazuje mu miestenku a sadá si vedľa modelky.

O chvíľu prichádza s miestenkou ďalší. Hráme lodičky. Ako v škole, cez voľné hodiny. Namiesto nábojov miestenky. Namiesto štvorčekovej siete šesť sedadiel.

"Štyridsať štyri," strieľa.

Odfahne mi. Zasiahol modelku. Odchádza do uličky za krokodíлом, bez pozdravu. Padol dvojité krížnik. Zostávame štyria.

Vlak sa konečne hýbe.

Hneď po hre ma začínajú bolieť zuby. Celkom vzadu. Tlačia sa z ďasien, všetky naraz, sprosté zuby múdrosti, bolesť prichádza zo všetkých strán.

Ľudia v chodbičke ožívajú. Prichádzajú noví a starí sa rozchádzajú do strán. Neznámi ľudia sa začínajú rozprávať medzi sebou. Objavujú sa rodiny s deťmi, páriky dôchodcov, jednotlivci.

Dedko vracia banán do šupky a znepokojene vykúka do chodbičky, čosi sa deje, preskúma to, odbieha (pohyb nesúvisiaci s behom) a stráca sa za rohom.

Vracia sa s potláčaným úsmevom a všetkým nám o výprave referuje, akoby sme sa s otázkami prekrikovali jeden cez druhého. Vo vlaku cestuje politik. Bývalý premiér. S ochrankou. Sedí vo vedľajšom kupé.

Rozmýšľam, o aké voľby ide. Nevie si spomenúť. Starý pán našťastie dodáva, že politik (jeho meno si pritom stále pletie s hokejovým brankárom) kandiduje do europarlamentu. Alebo za prezidenta, dedko si nepamätá. A možno ani politik nie.

Opäť zastavujeme. Nepáči sa mi to.

Cestujúci s nábojmi sa predierajú chodbičkou. Do nášho kupé vchádza pani s nedočkavým výrazom. Číslo, na ktorom sedí mniška, oznamuje hlasom, akoby vyhrala v lotérii, potápa čierno-biele políčko a z kabelky na sedadlo pohotovo vyťahuje okuliare a časopis. Nedočkavý výraz nemizne. Kým sa usadí, sťažuje sa na počasie. Neskôr na železnice, ľudstvo a vedľajšie kupé.

Vchádza mladý muž, bez rozmýšľania si kladie tašku nad moju hlavu a oznamuje mi, že má miestenku. Potápam sa.

Kým vstanem, dvakrát dôrazne buchnem sadrou o podlahu. Nepomáha to. Ukazuje mi miestenku. Číslo vozňa, kupé a sedadla. Názov rýchlika.

"Toto nie je rýchlik. Ste v écečku. Nastúpili ste zle."

Mladý muž sa mračí striedavo na mňa a na miestenku.

"Som v rýchliku."

Zrejme ide o blázna.

"Ja týmto rýchlikom cestujem každý týždeň. Som dobre."

Dedko s banánom, precmúľal sa už do polovice, sa pridáva na jeho stranu. Pani s nedočkavým výrazom vyzerá pobúrene. Dvaja ďalší hovoria, že sedíme v rýchliku.

Nezmysel. Zle som nenastúpil, vylúčené. O pol hodiny budem v cieľi, vystúpim a pôjdem na školenie. Vrátim sa rovnakou trasou.

Jeden z cestujúcich mi ponúka miesto. Odmietam. V tomto kupé už neverím nikomu. Odchádzam. Nájdem sprievodcu.

Pretláčam sa chodbičkou, som ľadoborec, ľudí rozrážam sadrou, stačí ju vztýčiť a kryhy sa rozostupujú sami, tlačia sa k oknám, rozprávajú jeden cez druhého, tárajú o nezmysloch, nezastavia sa, nerozumiem im, ja som začal hovoriť až v štyroch rokoch, v škôlke posledný, logopedička nado mnou už lámala palicu, no aj tak nechápem, o čom som mohol rozprávať ako štvorročný, povedať niečo zmysluplné mám problém aj dnes, ľudia, čo tárajú do vetra, mi lezú na nervy, aspoň, že sa ustupujú, jeden mi otvára dvere, prechádzam do ďalšieho vožňa, sprievodca nikde, mám chuť si sadnúť, cítim sa ako na ceste do Darjeelingu, noha v sadre mi začína pulzovať, stavím sa, že rana na čele mokvá, ale kráčam ďalej, prechádzam vožňom bez politika, v uličke je len niekoľko ľudí, tlačím sa dopredu, ďalší vozeň, v uličke postáva iba jeden, vztyčujem sadru a zrýchľujem, zalieza do kupé, pokračujem, prechádzam do ďalšieho vagónu, opäť zrýchľujem.

Prvý vozeň bez kupé. Naplnený je iba dopoly. Sadám si. Oddychujem v predklone. Chlap v montérkach na sedadle oproti vytáča nohy do strany.

Vlak zastavuje. Zo stanice vychádza sprievodca. Rozhliada sa po prázdnom nástupišti, chvíľku postáva, nikto nevystupuje, vypravuje vlak a ešte chvíľu stojí v pozore. Hneď za stanicou zastavujeme opäť.

Chlap oproti nevyzerá prekvapene.

Z opačnej strany vožňa prichádza sprievodkyňa. Vymenili sa. Táto vyzerá pri zmysloch. Pomôže.

Po ceste k nej si hľadám lístok. Nie je v nohavičiach ani v peňaženke. Ak mi vypadol cestou sem, už ho nenájdem. Skôr ako sa naň sprievodkyňa spýta, zisťujem, prečo stojíme.

"Hneď sa pohneme, len sekundičku. Železnica je na tomto úseku jednokoľajná, takže rýchlikom musíme dávať prednosť. Postojíme tu iba chvíľku. Sadkajte si."

Hovorí tak rýchlo, až mám chuť poprosiť ju, nech to celé zopakuje.

Neprosím. Neďakujem. Nepýtam sa nič ďalšie. Odchádzam. Po vedľajšej koľaji rachotí vlak. Iba chvíľu. Nespomaľuje. My sa pohýname.

Medzi vagónmi si sadám na zem. (Nestretám nijakých známych. Oddychujem. Signál na mobile si nekontrolujem. Týmto smerom som ešte necestoval.)

Najostrejším zubom si spod nechtov vyberám špinu. Sedím a počúvam vlak. Medzi vagónmi ho počuť najlepšie. Pravidelný rytmus. Moje barly poskakujú na podlahe.

Škripot, pískanie. Zastavujeme.